

Laboratoriemedicin

Godkänt datum

Urinsamling till Labmedicin

Innehållsförteckning

1 Utlämning av urindunkar till patient	1
2 Mottagande av urindunkar	2
3 Fördelning till rör	2
4 Transportföreskrifter	4
5 Beställning av material.....	4
6 Telefonnummer till laboratorierna	4
7 Analystabell	5

1 Utlämning av urindunkar till patient

- Patienten kan hämta dunk på provtagning, avdelning, mottagning, vårdcentral eller privat läkarmottagning. Möjlighet ska finnas att hämta ut dunkar både med och utan saltsyra på samma ställe. Endast nya oanvända dunkar får användas.
- Kontrollera att beställning (pappersremiss eller eLAB) finns. Patient ska uppvisa godkänd id-handling. Observera att flera beställningar kan höra till samma dygnsamling. Om det finns beställningar både med och utan saltsyra, behöver dessa utföras olika dygn och i separata dunkar. I vissa specialfall samlas urin separat dag och natt. Se Analystabell.
- Viktigt är att patienten får tillräckligt med dunkar. Fråga om patienten vet ungefär sin dygnsmängd eller har samlat urin tidigare.
- Märk dunken/-arna med **patientens namn och personnummer** samt **en etikett** där patienten ska skriva **samlingens startdatum och tid** samt **slutdatum och tid** (skriv inte ut etiketter från eLAB).

- Gå igenom och överlämna patientinstruktion:
”Dygnssamling (24 timmar) av urin med/utan saltsyra”
(<https://vardgivare.skane.se/patientadministration/patientinformation/broschyr/urinsamling>)
- När patienten transporterar dunk med saltsyra till och från hemmet räcker det med en plastpåse runt dunken.
- Korrekt patientförberedelse, provtagning och provhantering är en förutsättning för tillförlitliga analysresultat.

2 Mottagande av urindunkar

- Patienten lämnar samlingen till sin vårdgivare, vårdavdelning eller på provtagningen, Laboratoriemedicin Bas.
- Godkänd id-handling ska uppvisas av patienten. Ombud ska uppvisa både sin egen och patientens id-handling. (Om vårdpersonal lämnar in en dygnssamling på provtagningen, Labmedicin Bas, anges dess RSID som provtagare).
- Kontrollera att beställningar är korrekt ifyllda avseende kundkod, läkar-id och patient-id samt att dygnssamlingar med och utan saltsyra överensstämmer med beställningen. Observera att flera beställningar kan tillhöra samma dygnssamling. Om det finns beställningar både med och utan saltsyra, behöver dessa utföras olika dygn och i separata dunkar. I vissa specialfall samlas urin separat dag och natt under samma dygn. Se 7 Analystabell.
- Om det finns mer än en dunk; fråga patienten om det är en eller flera samlingar. Om patienten behövt använda mer än en dunk till en dygnssamling ska dessa dunkar märkas 1/2 respektive 2/2.
- Kontrollera att dunkarna är märkta med patientens namn och personnummer samt att samlingens startdatum och tid samt slutdatum och tid är ifyllt.
- Fråga patienten om instruktionen för urinsamling följts samt anteckna eventuella avvikelser i meddelande till lab.
- Tarera vågen med tom dunk/tomma dunkar och väg sedan dunken/-arna från en dygnssamling. Volym anges i mL (milliliter) utan decimal (1 gram=1 mL).
- **OBS!** Ange urinsamlingens startdatum och tid som provtagningsdatum och tid.
- **I eLAB:** Om du har en delad beställning (ex. urinsamling både med och utan saltsyra och/eller blodprov) tänk på att ändra provtagningsdatum och tid och bara bekräfta **en delbeställning** åt gången.

Öppna ”Tilläggsinformation” som tillhör aktuell urinsamling. Ange även här urinsamlingens startdatum och tid samt urinsamlingens slutdatum och tid samt urinvolymen. Skriv ut etiketter och bekräfta provtagningen. Patient kan gå hem.

Beställningssammanfattning		Acc.	Info
Namn			
24669001343: Kemi			
●	Hemoglobin (Hb), B-	👑	ℹ️
24669001344: Kemi			
●	Albumin/Kreatinin kvot, U- (Alb/Krea kvot)	👑	ℹ️

- **Pappersremiss:** Ange urinsamlingens slutdatum och tid i meddelanderutan samt fyll i urinvolymen i fältet för dygnsvolym. Patient kan gå hem.
- Gäller vårdenheter:
- Om tU-Urat är beställt ska hela samlingen skickas till laboratoriet i ursprungsdunken/-arna (etiketter för alla beställda analyser sätts på dunk 1). Ingen fördelning till rör av denna samling sker lokalt.
- Om tU-Urat inte är beställt, ska fördelning till rör ske på vårdenheten: se 3 Fördelning till rör.
- Gäller Laboratoriemedicin Bas, provtagningen, när fördelning till rör ska utföras på annan enhet:
Vid beställning från eLAB, märk dunk 1 med etiketter för alla beställda analyser. Dunkar samt eventuell remiss lämnas till provmottagningen.

3 Fördelning till rör

- Blanda dunkens innehåll noga. Om flera dunkar tillhör samma dygnsamling blandas urinen i en 10 L plastdunk.
- Dra upp/håll avsedd volym i, för analysen avsett rör, se Analysportalen.
- Märk provrör med korrekt etikett från beställningen (streckkodetikett alternativt etikett med för- och efternamn, personnummer, analys, urinsamlingens startdatum och tid).
- Locket med nålen läggs i riskavfall. Håll ut överbliven urin i toalett/spol. Skölj dunken, lägg i plastpåse och kasta i restavfall. Dunkarna får inte återanvändas.
- Gäller endast Laboratoriemedicin Bas, Provmottagningen: om tU-Urat är beställt tillsammans med andra analyser, se Provmottagning KKF och Labmedicin BAS.

4 Transportföreskrifter

När dunk med enbart saltsyra skickas från laboratoriet med transport ska hård transportlåda (typ kylväska) användas. Lägg ett lager absorberande material, Vermiculite, i botten av transportlådan. Placera dunken i plastpåse och lägg ett lager cellstoff ovanpå. Märk transportlådan med etikett ”Varningsetikett saltsyra” (kan skrivas ut [här](#)). Tom transportlåda skickas direkt tillbaka till laboratoriet.

När dunk innehållande både urin och saltsyra ska skickas till laboratoriet (endast i de fall där vägning/uppmätning inte kan ske där dunken lämnats in) gäller samma förpackningsrutiner som beskrivits ovan. Transportlådan behöver dock inte märkas med varningsetikett. Det är viktigt att korken på dunken är hårt tillskruvad så att inget innehåll läcker ut. När patienten transporterar dunken till och från hemmet räcker det med en plastpåse runt dunken.

5 Beställning av material

Material	Beställes via	Artikelnummer	Bekostas av
Dunk utan tillsats	Marknadsplatsen	30631	Beställande enhet
Dunk med saltsyra	Respektive laboratorium, se 6 Telefonnummer till laboratorierna		Respektive laboratorium
Dunk 10 L	Marknadsplatsen	13797	Beställande enhet
Vacuumrör brun kork	Marknadsplatsen	26790	Beställande enhet
Överföringsstrå	Marknadsplatsen	27467	Beställande enhet
Sterilt plaströr 10 mL	Marknadsplatsen	216	Beställande enhet

6 Telefonnummer till laboratorierna

Ort	Telefonnr.	Ort	Telefonnr.	Ort	Telefonnr.
Lund	046-17 34 67	Ängelholm	0431-81750	Hässleholm	045-296338
Malmö	040-33 32 64	Helsingborg	042-4062103	Kristianstad	044-3091930
Ystad	0411-99 53 65	Landskrona	0418-45 40 61	Trelleborg	0410-55582

Avdelning/mottagning inom sjukhuset kan hämta dunk på Laboratoriemedicin Bas. Till övriga levereras dunk via transport.

7 Analystabell

Analys som kan utföras från samma dygnssamling.

I dunk MED saltsyra kan följande analyser kombineras från en dygnssamling	Fördelning till rör	I dunk UTAN tillsats kan följande analyser kombineras från en dygnssamling	Fördelning till rör
tU-Oxalat	Sterilt plaströr 10 mL	tU-Urat ¹	Dunken/-arna skickas
tU-Calcium	Vacuumrör brun kork	tU-Kortisol	Sterilt plaströr 10 mL
tU-Magnesium		tU-Natrium	Vacuumrör brun kork
tU-Fosfat		tU-Kalium	
tU-Katekolaminer		tU-Urea	
tU-5-HIA		tU-Klorid	
tU-Metoxikatekolaminer		tU-Cystin ²	
tU-Kreatinin ³		tU-Kreatinin ³	
tU-Citrat ³	Se Analysportalen	tU-Citrat ³	Se Analysportalen
tU-VMA			

¹Om andra analyser än tU-Urat är beställda på samma dunk följer Provmottagningen, Labmedicin Bas, dokument Provmottagning KKF och Labmedicin BAS.

²Vid uppföljning av cystinuri, utförs analysen ofta uppdelad i dag- respektive natturin.

³Analysen kan utföras på urin från både dygnssamling med samt utan saltsyra.